

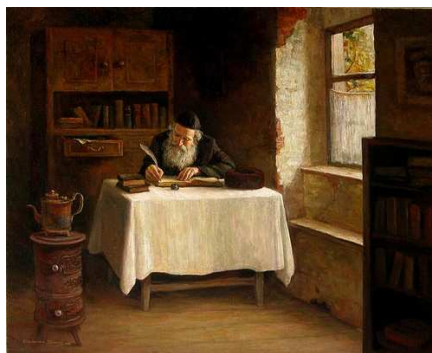
תורת הר שמואל

פרשת בהר בחוקותי - תש"ע כניסת השבת: 6:48 צאת השבת: 8:04 רבנו תם: 8:41

פרשה מפורשת הרב דוד שרעבי

כתוב בתחילת הפרשה: "אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם", ומפרש רש"י - הו' עמלים בתורה על מנת לשמור ולקיים, וכוונת רש"י שאי אפשר לשמור ולקיים את

התורה בשיקול הנכון אם אדם אינו עמל בה! איך אדם ידע אם עליו לעשות תעניות דיבור ועשר טבילות ביום? הרי טבילות זה דבר טוב, ולשתוק זה גם דבר טוב, אם כן אולי כדאי לעשות שני דברים אלה כל ימיו ובכל רגע? לכן אומר רש"י שרק על ידי עמל התורה אדם מקבל את השכל הנכון איך לקיים את המצוות ובאזיה מידה. אחרי שאדם קובע עתים לתורה ועמל בזמן זה, הוא בונה לעצמו שם טוב! וזה מה שאנו אומרים בשבועות אלה בפרקי אבות: "קנה שם טוב קנה לעצמו". יפה מאוד, לימוד תורה הוא

דבר טוב, וגם שם טוב הוא דבר טוב, אבל למה בחרתי כאן להתחיל במעלת לימוד התורה ואי מיד לכתוב על המעלה של הקונה לעצמו שם טוב? אקדים תחילה עוד שאלה.

בדרך כלל אדם שהולך לקנות דברים בחנות הוא קונה לעצמו או למשפחתו, ורק לפעמים הוא הולך לקנות בשביל אחרים, אבל יש דברים שברור לנו שהאדם קונה רק לעצמו ולא לאחרים כי לא שייך לקנות את הדבר הזה לאחרים, ולמשל "שם טוב", אדם שמשך שנים עשה לעצמו שם טוב זה ודאי שהוא עשה זאת לעצמו ולא לאחרים! אם כן צריך להבין את הנאמר בפרקי אבות: "קנה שם טוב קנה לעצמו", ודאי שזה לעצמו, וכי הוא יכול לקנות שם טוב לאחרים?!

אלא הביאור הוא כך: בתחילת מסכת אבות כתוב - משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע, ומפרש שם רש"י למה נאמר "ומסרה ליהושע" ולא כתוב ומסרה לאלעזר או לפנחס או לשבעים זקנים המתנבאים במחנה? ואומר רש"י שמשה רבינו לא רצה למסור את התורה אלא למי שהיה ממית עצמו מנעוריו באהלי החכמה וקנה שם טוב בעולם וזהו יהושע שנאמר יהושע בן נון נער

מזל טוב ושפע ברכות למחבר "משפט שלמה" הרב שלמה כהן שליט"א ורעייתו בייכנס בגם יהודה נ"י בעול המצוות תזכו לראות נחת באורך ימים ושנים

משפט שלמה הרב שלמה כהן

המקרה:

די, התמלאה הסאה! לראובן יש הרבה טענות על נזקים שנגרמו לו ע"י שמעון שכנו בבנין המשותף שלהם. היום בבוקר הוא גילה רטיבות בתקרת הסלון, וראובן משוכנע שהסיבה לגורם היא בנייתו של שמעון על הגג. הוא החליט לתבוע את שמעון לבי"ד ושכר את שירותיו של טוען רבני ממונה.

לתדהמתו גילה כי שמעון אף הוא הגיע לביה"ד עם טוען רבני, והתברר כי יש לו מספר טענות נזקים על ראובן שנגרמו לדירתו כאשר הרחיב ראובן את דירתו.

לאחר כמה דיונים לא היה ראובן שבע רצון מהתנהלות הדיונים בביה"ד. והטוען שלו אף רמו לו שיש סיכוי שפסק הדין יהיה לרעתו ושהוא יצטרך

לשלם לשמעון, ולא להיפך. **בלילה** ההוא לא עצם ראובן את עיניו, הוא היה מוראג שיפסיד בדין תורה ולכן השכם בבוקר הלך להתייעץ עם עוה"ד מ. מלך הידוע בכישרונותיו לזכות כל בעל דין שהוא מייצג. עורך הדין הלה יעץ לו לפתוח בתביעה בבית משפט, ראובן הסכים, פתח את התיק, ושכר את שירותיו של עוה"ד הלה.

כשהגיע יום המשפט נוכח ראובן לראות כי גם שמעון הגיע עם עו"ד מהטובים בארץ ש. מצליח. מר מצליח טען בפני השופט הנכבד כי שני הצדדים כבר חתמו על שטר בורות בבי"ד ולכן בית המשפט הנכבד צריך להורות לתובע לחזור לשם על מנת לגמור את הדיון.

כל מחאותיו של עו"ד מ. מלך עלו בתוהו, והשופט החזיר את התיק לבי"ד.

פרפראות הרב משה קליין

ושבתה הארץ שבת לה'

בשש שנים ישנן שלוש מאות שבתות, ובהן מצמיחה הארץ פירות ותבואות ולכן נצרכת שנת השמיטה אשר בה תשבות הארץ שלוש מאות יום, חוץ משבתותיה, לכפר על שבתות שש השנים. (בהן הצמיחה הקרקע)

כיון שבשבע שנות שמיטה, ג"כ מגדלת הארץ ספחים ושוב מצטבר מספר השבתות בערך כמספר ימים של שנה שלימה, לכן באה שנת היובל אחרי שבע שנות שמיטה, לתקן גם הפגם הזה של הארץ. (ישמח משה)

על משקל הפירוש של ה-"ישמח משה" לגבי תיקון השבתות בהם מצמיחה הקרקע, בפסוק "החל מ' וקדשתם את שנת החמישים" משך ארבעה פסוקים רצופים מוזכרת המילה "יובל" ארבע פעמים. בארבע פעמים "יובל" ישנם 200 שבתות. (50 שבתות בכל שנה)

שם הפרשה "בהר" שמניינו 207 מורה על מאתיים שבתות והשבע הנותרים מורים על היום השביעי - שבת, שכמותו ר"ז (סוד) של בדר. (משב"א)

ולא תנונו איש את עמיתו

אמיתו - קרי (ע"ן באל"ף מתחלפים) שלא יונה הארם את האמת שלו. (רבש השרה)

"וספרת לך שבע שבתות שנים שבע שנים שבע פעמים והיו לך" בפסוק זה מופיע האות שי"ן שש פעמים ברצף אחד. שש פעמים שי"ן = אלף שמונה מאות כמנין מאה פעמים ח". במשך ל"ו שנים (וספרת לך) (והיו לך) - אלף שמונה מאות שבתות. כפ' תולדות נאמר: "ויוזע יצחק - וימצא בשנה ההיא מאה שערים ויברכהו ה' "

לכאורה "ויברכהו ה'" היה צריך להיות בתחילת הפסוק ורק אח"כ "וימצא מאה שערים"? ללמדנו שקודם צריך לקיים את ההשתדלות העצמית "ויוזע יצחק" אח"כ באה ברכת ה' מאה מונים.

האות שי"ן המופיע בראש ששת המלים באה להדגיש חשיבות מיוחדת בקיום שמירת שבת, שמירת שמיטה וכבוד שם שמים.

תחילת הפסוק וספרת לך בהמשך "והיו לך".

ב- ל"ו שנים יש כאמור אלף שמונה מאות שבתות. ההדגשה פעמיים של המילה "לך" (100) מרמזת על שכרם של שומרי שביעית ושבת מאה שערים כפי שמבטיחה התורה בהמשך "וצויתי את ברכתי לכם" (משב"א)

"ורדפו מכם חמשה מאה ומאה מכם רבבה ירדפו" המפרשים מסבירים כי "רבבה" הם עשרת אלפים. וניתן גם להוסיף כי המלה "מכם" בגימט' מאה (100) ולכן "ורדפו מכם חמשה" - מכם (100) כפול חמשה הם "חמשה מאה" (חמש מאות).

"ומאה מכם" - מאה כפול מכם (100) הם רבבה (עשרת אלפים 10,000) (משב"א)

לא ימיש מתוך האהל.

דברי רש"י מוכנים למה משה רבינו מסר את התורה ליהושע, אבל קצת פלא שרש"י כתב כאן עוד ענין וכתב שיהושע "קנה שם טוב בעולם", מה זה השם טוב הזה? אנחנו חייבים לברר כי זה הסיבה שמשה מסר את התורה ליהושע! זה חייב להיות ענין גדול מאוד, מה זה שם טוב? אמנם כעת אנו יודעים שחייבים לומר שעמל התורה ושם טוב הם קשורים האחד בשני, כך מפורש ברשי.

באה המשנה ומסבירה לנו מה זה שם טוב, ואומרת, קנה שם טוב קנה לעצמו, מה זה "שם טוב"? שם טוב מקבלים לא על ידי שאדם יסתובב ויכריז מי הוא וינסה לשכנע את כולם שהוא אדיר וחזק, אלא שם טוב אדם קונה רק על ידי שהוא קונה בשביל עצמו, לא בכדי שכולם ידעו מי הוא, אלא בשביל שהוא עצמו יהיה גדול, שהוא יושב ומשקיע בכדי לגדול בעבודת ה', אדם שקובע

שיעור וכל הסיבה שהוא לומד בשעה הזו זה רק בשביל מצוות תלמוד תורה, האדם הזה קנה שם טוב לעצמו לא בשביל שאחרים יגדלו אותו, ולכן זה ודאי שם טוב.

ואני אוסיף נקודה - אנשים העוסקים לפרנסתם יכולים לקנות שם טוב על ידי הלימוד שהם לומדים בשיעור כל יום אפילו יותר מחלק מי שלומד כל היום, כי אדם שלומד כל היום לפעמים יכול להתנאות ושקוראים לו רב, ראש ישיבה, דיין, ולכן הוא צריך מאוד להזהר שהוא קונה שם טוב לעצמו ולא יכשל לקנות שם טוב בשביל שאחרים יראו אותו, אבל העוסקים לפרנסתם הרי השיעור תורה שהוא לומד ודאי שכונתו רק למצוות תלמוד תורה, כי לא יקראו לו רב אחרי שעה של לימוד, אם כן עמל התורה שלו הוא עמל נקי, הוא קונה שם טוב כי הוא מחשב רק לעצמו ולא שהוא לומד כדי שכולם ידעו!

לבן יהושע זכה שמשה רבינו ימסור לו את התורה, כי הוא היה "נער לא ימיש מתוך האהל" שהוא היה עמל בתורה באהל שאף אחד לא ראה ובלי פירסום, אלא רק בשביל עמל התורה ובכדי לגדול, וכך היה עושה יומם

ולילה! ואז זה נקרא שהוא קנה שם טוב, כי הוא קנה רק לעצמו ולא בשביל אחרים שיראו!

וזו גם מה שכתוב בגמרא מסכת ברכות דף י"ז ע"א - "אשרי מי שגדל בתורה ועמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו, וגדל בשם טוב ונפטר בשם טוב מן העולם, ועליו אמר שלמה טוב שם משמן טוב ויום המות מיום הולדו".

האם עכשיו ברור יותר מה זה שם טוב? האם עכשיו מובן יותר הכח של התורה לשנות ולהעלות את האדם?! הרי כתוב שעליו אמר שלמה טוב שם משמן טוב! עליו הפירוש הוא שרק עליו ולא על אחרים, זה הדבר היחיד שעושה ונקרא שם טוב על ידי שאדם גדל בתורה ועמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו!

ונמשיך הלאה:

בשיר השירים פרק ז' פסוק ז' כתוב, מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים,

בא שלמה המלך ואומר לנו, במה אתה יפה

ונעים? רק בדבר אחד, על ידי ש"אהבה בתענוגים", מה זה אהבה בתענוגים?

הביאור הוא - שאדם שלומד רק בגלל סיבה אחת, כי הוא אוהב, כי הוא אוהב מאוד את התענוגים, את התורה שנקראת תענוגים! אז האדם הוא באמת יפה, אבל אם אדם לומד תורה בגלל שהוא אוהב דבר אחר, שהוא אוהב שקוראים לו רב או שיש לו מעמד או אין בזה שום יופי, אז זה לא שם טוב כי הוא לא קנה לעצמו אלא קנה בשביל הכרמים ביקור שלו, אם כן כמה שכר גדול ורב יש לאנשים העוסקים לפרנסתם ויושבים כל יום וקובעים זמן ללימוד, הרי זה שהם לומדים זה נטו בשביל להתקדם ולדעת עוד לכבודו יתברך, ועל זה אפשר לומר עליו מה יפית ומה נעמת!

וזו מה שכתוב במסכת אבות (פרק ד' משנה ז') "וראשתמש בתנא חלף הא למדת כל הנהגה מדברי תורה נוטל חייו מן העולם", זאת אומרת שמי שמשתמש בתורה בשביל להשיג דברים יש עליו חיוב מיתה והוא נעלם! ולמה? כי מי שמשתמש בתורה להשיג דברים אז זה מראה שתורתו היא רק כלי להשיג דברים אחרים ולא שהוא לומד בכדי לגדול בעצמו בעבודת ה'!

משפט שלמה - המשך

בשהזרו הצדדים לבי"ד הוסיף שמעון תביעה נגד ראובן שחייב הוא לשלם לו 5000\$ על עוה"ד ששכר על מנת שייצג אותו בבית משפט, ו-5000\$ נוספים עבור התשלום למוען הרבני בנוסף תשלום האגרה לביה"ד בסך 250 נש.

פסק-הדין:

אין לחייב את ראובן לשלם את הוצאותיו של שמעון.

הסבר:

בגמ' סנהדרין דף ל"א אמר רבי יוחנן התוקף את חברו לדין כופין אותו והולך למקום הוועד. מבואר שיכול הנתבע להכריח את התובע לבוא איתו לדין במקום שהוא רחוק ממקום מגוריו של התובע, אע"פ שזה יגרום לתובע להוציא הוצאות מרובות על מנת להגיע לשם לדין. ובהמשך שואל רבי אלעזר "מי שנושא בחברו מנה, יוציא מנה על מנה?" פירוש, רבי אלעזר שואל בתמיהה איך יכול להיות שאחד שחייבים לו מנה אחת יצטרך להוציא מנה על הוצאות הנסיעה בכדי להגיע לדין?!

ונפסק הלכה כרבי יוחנן בחו"מ ס' י"ד סעיף ה'

בבית משפט, אלא הוא לבדו היה יכול להגיע לשם עם שטר הבוררות ולשופט לא תהיה ברירה אלא להחזיר את התיק לבי"ד (אלא אם כן יוכח שביה"ד עברו על חוק הבוררות).

לבן הוצאותיו הכספיות של שמעון בשכירת עוה"ד היו מיותרות, ואין לחייב את שמעון לפצות אותו על כך.

ובענין מענותיו להחזר כספי של הוצאות המוען הרבני והאגרה לביה"ד: אין להוצאות אלו שום קשר עם סירובו של ראובן להתדיין בבית דין. ולכן אע"פ שראובן סרב לילך לבית דין שמעון אינו זכאי להחזר הוצאות אלו כמבואר בחו"מ ס' י"ד סעיף ה'.

ועל עצם פנייתו של ראובן לערכאות ראוי לציין את דבר השו"ע בחו"מ ס' כ"ז סעיף א' שאסור לדין לפני דיני עכו"ם, וכן אין לילך לערכותיהם אפילו בדין שדנים כדייני ישראל ואפילו נתרצו שני בעלי הדין לדין לפניהם אסור הדבר. וכל הבא לדין בפניהם הרי זה רשע וכאילו חירף וגידף והרים יד בתורת משה רבנו ע"ה.

"המתחייב בדין אינו חייב לשלם לשכנגדו על יציאותיו אע"פ שהזיקו לדון בעיר אחרת". אולם ממשיך השו"ע ומבאר שמדובר רק אם המתחייב לא סרב לבוא לדין, אבל אם מסרב הוא לבוא לביה"ד ולכן הוצרך התובע להוציא הוצאות לירד לדין, חייב לפרוע לו כל הוצאותיו משעה שנעשה סרבן.

ובמהשך מבואר שיש חולקים וסוברים שאם תבעו לערכאות והוציא הוצאות על טוענים, אע"פ שהוצרך לעשות כן משום סירובו אינו חייב לשלם הוצאותיו. ועל זה מוסיף הרמ"א, שגם הוצאות כאלו חייב לשלם והוא העיקר להלכה ובלבד שהדבר נעשה ברשות ביה"ד.

ומבאר הסמ"ע שאין פירושו שצריכים לשלם כל מה שהוציא אלא כל מה שהיה ראוי להוציא עפ"י ראות עיניהם של הדיינים. ולכן במקרה שלנו שראובן פנה לערכאות טוען שמעון שהוא היה צריך לשכור עו"ד שייצג אותו שם. אולם באמת אין הדבר כן כיון ששני הצדדים כבר חתמו על שטר בורות בבי"ד שהוא גם תקף בדיניהם עפ"י חוק הבוררות. אין רגילים למענת ראובן שידונו התיק בבית המשפט ולא היה שמעון צריך את שירותיו של עו"ד למען טענה זו

ואדם כזה נעלם בסוף!

והנמר במסכת נדרים (דף ס"ב ע"א) מספרת על ר' טרפון שהיה הולך בשדה בזמן שכבר קיפלו את הסכינים המיוחדים לחתוך את התאנים, ור' טרפון אכל קצת מהתאנים כי ברגע שמקפלים את הסכינים כל התאנים שנשארו הם הפקר ופטורים מהמעשרות, וראה אותו בעל השדה וחשב שר' טרפון הוא מהגנבים שהיו באים לשדה שלו תמיד עוד לפני שהופקרו, ואז הוא רץ ותפס את ר' טרפון והכניס אותו לתוך שק ורצה להשליך אותו לנהר, אמר ר' טרפון (מתוך השק) "אוי לו לטרפון שזה הורגו", שמע אותו אדם שזה רבי טרפון עזב את השק וברח! ואמר רבי אבהו - כל ימיו של אותו צדיק היה מצטער על דבר זה אמר אוי לי שנשתמשתי בכתרה של תורה, אמר ר' יוחנן כל המשתמש בכתרה של תורה נעקר מן העולם וכו', הרי עומדים לזרוק אותו לנהר וכי יש זמן להציע לאדם הזה כסף או משהו אחר? הרי זה פיקוח נפש! אלא רואים שבכל זאת רבי טרפון הצטער כי הוא פחד שעכשיו זה כאילו כל התורה שלו זה בשביל רווח שיעשו לו טובה בגלל שקוראים לו רבי טרפון, ואת זה הוא לא רצה בשום אופן!

ונמשיך עוד: איזה לימוד?

שאלת השאלות, איזה סוג לימוד תורה אדם צריך ללמוד?

ודאי שצריך להקדיש זמן ללימוד את ההלכות כי אדם חייב לדעת מה לעשות וממה להזהר, אבל אדם חייב גם להקדיש זמן ביום שבו הוא מתעמק ומאמץ את שכלו למצוות תלמוד תורה, אם אדם לא מתאמץ בעמל התורה זה דומה לזה שאם הקב"ה היה מצוה אותו להרים סלע ואדם היה יושב על כסא רגל על רגל ונשען קצת להרים את הסלע, ודאי שהוא לא היה נוהג כך אלא היה קם מלא קומתו ועם שתי ידיים מתאמץ ומרים! הקב"ה שברא לנו את המח, ברא לנו את השכל וכי נשב רגל על רגל רק לשמוע איזה דרשה קלילה? ודאי שלא!

אדם צריך לקבוע זמן ביום ללימוד של מאמץ ורק תורה כזו משנה את האדם ומעלה אותו בדרגות, ואבאר יותר:

יש בעולם הזה ימים, נהרות, אגמים, וכן עוד הרבה סוגים של כינוסים של מים, למה קוראים ל"מקוה" מקוה, כי כתוב בפרשת בראשית שהקב"ה אמר "קו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה ויהי כן" ואת אומרת שלמעשה כל הים הגדול זה מקוה, כינוס של מים, וכך באמת כתוב עוד בפרשת בראשית "ויקרא אלהים ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים וירא אלהים כי טוב", רואים שלמעשה כל המים הם מקוה, כינוס, רק יש מקוה ענק שזה ים האוקיינוס, ויש ים קטן יותר כמו הים התיכון, ויש כינרת, ויש בריכה, ויש מקוה מקוה, למעשה אין הבדל גדול ביניהם ורק בגודל יש הבדל שאחד גדול יותר והשני פחות, אחד עם יותר מים והשני פחות, אבל דבר אחד משותף עם כולם, שאם אדם יודע לשחות הוא יודע, רק יש אחד שיכול לשחות יותר מהר ויותר זמן ויש אחד שלא יכול אלא רק בכריכה מצד אחד לצד השני, אבל המשותף בכל השחינים האלה זה שהם שוחים במקוה, במים שמונחים כאן לפניך רק תיכנס ותשחה כפי כחך!

כך זה בלימוד שטחי, לימוד בלי עמל אמיתי של מאמץ עד כלות הכח השכלי, זה סך הכל תלוי בכישרון, כל התורה נמצאת כאן במקוה ורק השאלה היא איזה שחיין אתה ועד איפוא אתה יכול לשחות. **אבל** לימוד של עמל אמיתי זה בכלל לא מקוה, לא מקוה קטן ולא מקוה גדול, אלא זה משהו חדש, זה מים שלא היו כאן לפני כן, וכיון שזה מים שלא היו כאן לפני כן לכן זה נקרא "רוי תורה" הסודות של התורה! גם בפשט יש סוד, וגם בסוד יש פשט וסוד, ומי שעמל בכל כחו סוג לימוד של מעמיק או זוכה לרוי תורה, למים חדשים שלא היו כאן קודם! זה לא שחיין טוב אלא זה משהו אחר לגמרי!

וזה שכתוב בפרקי אבות פרק ששי - רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה וכו' ומגילין לו רוי תורה ונעשה כמעין המתגבר וכנהר שאינו פוסק! זה מעיין! זה רוי תורה!

אם בחקתי תלכו - הוו עמלים בתורה על מנת לשמור ולקיים!

זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו

בשבח והודיה לקב"ה שזיכנו בשמחה של מצוה לפאר ולרומם בית ה' הננו להזמינכם לחגיגת

הכנסת ספר תורה

לע"נ הוריני היקרים

הר' יהודה בן הר' זאב אנגל שטיין ז"ל ומרת טויבא בת הר' שלמה הלוי פראנק ע"ה

שנכתב עבור ביהכנ"ס "קהל עדת ישראל" שכ' הר' שמואל—גבעת זאב
שיתקיים אי"ה ביום חמישי כ"ט באייר ער"ה סיון תש"ע 13.5.10 למנינם
במעמד ישתתפו אי"ה

כ"ק האדמו"ר מאונגוור שליט"א

הרה"ג יוסף טולידנו שליט"א - רב גבעת זאב

רבני שכ' רמות שליט"א

רבני שכ' הר' שמואל שליט"א

מרא דאתרא ביהכנ"ס "קהל עדת ישראל" הרה"ג זאב צבי שורין שליט"א

מר יוסי אברהמי ראש המועצה המקומית גבעת זאב

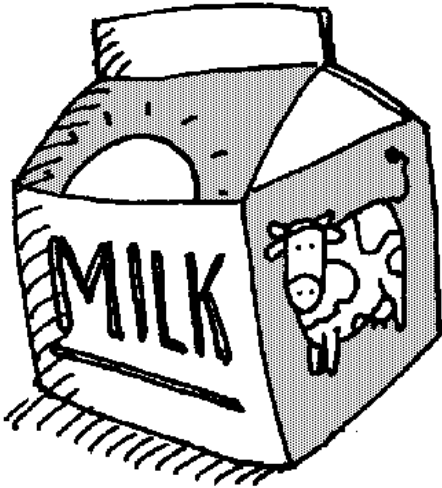
אישים ונכבדי ציבור

סיום כתיבת האותיות החל מהשעה 17:30 מביתנו רחוב אודם 2 הר' שמואל - במקום תתקיים תפילת מנחה, התהלכה תצא בשעה 19:30 לבית הכנסת "קהל עדת ישראל" בשכ' הר' שמואל

הציבור מוזמן - תנו כבוד לתורה

שלמה זאב אנגלשטיין ומשפ' משה קליין ומשפ' אברהם ישעיה קרליבך

מנהג לאכול מאכלי חלב בשבועות: ע' ברמ"א ס' תצד ס"ג שהביא שנוהגין בכמה מקומות לאכול מאכלי חלב בשבועות. וע"ש שכתב שהמנהג הוא לאכול מאכל חלב ואח"כ מאכל בשר בסעודה אחת. והמעם הוא, שכיון שדין הוא שלחם שאכל עם גבינה אסור לאכול אותה לחם עם בשר, לכן נמצא שמי שרוצה לאכול חלב ובשר בסעודה אחת הוכרח להביא ב' לחמים אחד לחלב ואחד לבשר. והשתי לחם אלו הם זכר לשתי לחם שהיו מקריבין ביום הביכורים^(א). וע' במ"ב שהביא מהמג"א עוד מעם למנהג למה נהגו לאכול מאכלי חלב בשבועות. כי בעת שעמדו על הר סיני וקבלו התורה וירדו מן ההר לביתם לא מצאו מה לאכול תיכף כי אם מאכלי חלב. כי לבשר צריך הכנה רבה - שחיטה, ניקור, הדחה, מליחה, בישול בכלים חדשים. לכן בחרו להם לפי שעה מאכלי חלב. ואנו עושין זכר לזה^(ב).

בשר בחלב בסעודה אחת: ראינו מהרמ"א כאן (ובהדיא במג"א סק"ו ובמ"ב סקמ"י) שמותר לאכול גבינה ואח"כ בשר בתוך סעודה אחת, ואין צריך להפסיק בבהמ"ז.⁽⁷⁾ אבל ע' בב"י ס' קעג שהביא שיש מחמירים לא לאכול בשר אחר גבינה בסעודה אחת, שכן משמעות הוזהר. ולכן כתב באגר"מ שאפשר מטעם זה הוא שלא מצינו שנהגו העולם לאכול מאכלי חלב ובשר דווקא בסעודה אחת.⁽⁷⁾

בעזרהי"ת שבוע הבא: מצינו בינינו שיש שנהגו לאכול סעודה חלבי בלבר, בלי שום בשר בסעודה. ויש להקשות על מנהג זה, שהוא אין שמחה אלא בבשר ויין. וא"כ למה לא חששו למצוה של אכילת בשר ביום טוב?

כולל גובה משועב מדי: 22:00

(ח) וע"ש דרמ"א שדומה להא שמאנו בזה הפסח בליל הסדר שעושים שני תבשילין, הרצוע והביצה, זכר לפסח וזכר לחגיגה. וע"ש צמ"צ סק"ד. (צ) ועש"ה בבאר היטב שכתב ש"ס הרבנן עממיים' לה, וע"ש מה שהביא. וע' בספר דור המלוקטס שמלקט ליקוט כל העממיים. (א) וקף שאין חיוב בחבילתו כבר בזמניו שאין לנו הקריבן עממיים, מ"מ מלווה עדיין איכא ובמס"י בבבלי' ס' תקט"ב ד"ה כילו. ו' בעזריה'הו' בצנעו הבא. (ד) וכן הביא הפסג' ש"י יו"ד ס' פק"ו וסמ"א' להחמיר. וע"ש בבאר היטב הבא בזה' שבוטח (ס' ה"לד) ח"ו ובעבורה' כתב אין נוהג ללאכול דבש וחלב ויבצקן בזה' וואכלו בשר וזכ' ע"כ' עכ"ל (עכ"ל) אגרי"מ א"ח ח"א ס' קף. ע"ש באגרי"מ לאחר שהביא שאמ"ת הוא שלפי עמם הרמ"א י"ש ללאכול בשר וגבינה בסעודה אחת, כתב ח"ו ומה שא"ת המנהג דוקא בסעודה אחת הוא מבוט דהגב' אף אם אוכל הנהג' קודם י"ש שאין אוכלין בסעודה אחת וזה לא להרבה שישנו דוקא בסעודה אחת וגם י"ש לשם שלעממיים שיכחו ויבטלו בבשר תהלה לכן ויתר טוב לנהוג לבדך אחר אכילת התבש' עיין בפסג' במצנפתא סק"ג וביש"ד סק"ו. ועיין צמ"צ ש"ס שאוכלין בצנעושת בסעודה אחת אבל מסיק שיותר טוב לנהג כמו בזה הסע' עי"ש' אלמא דמלך עיין המנהג' היה יותר טוב בסעודה אחת אבל בשביל שלא לנה' לחשב לעינין לא ר"ל להתייבן בן עכ"ל. (ו) כל הלכות אלו נומלל' ח"ו עוש"ס ס' פט. (ז) והוא אפילו ביום א' בנמקס י"ש אור, שיכול לטעין בידים לרחוץ שאין שום דבר נדבק בו, מ"מ המנהג' הוא לרחוץ אורח. כ"כ ב"ש ס' פט סק"ע. אבל א"ח' הש"ע מקול דב' ביום, וע"ש בפסג' שכתב לסמוך על הש"ע להקל אלא בשעת הדחק, וע"ש בפסג' סק"ד שהוא מפני שנתן להחמיר דבשר שא"ס בו שורת. (ח) ע' בש"ע ורמ"א יו"ד ס' קנ"ג ס"ג, ובש"ע א"ח ס' קנ"ג ס"ב, שהש"ע סבור שכן אין אכילת דג אלא בשר ביום' קיומו הדחה ועי"י. אבל הרמ"א צידד מקול שאין לריך אלא קיומו והדחה, אבל לא עכ"ל. וע"ש סק"ד דעת הרמ"א ש' קנ"ג סק"ד. וע"ש בשערי' אות' ז', שבידו דעת הת"כ' שמקיל אפילו יותר, שמקול שאין לריך אלא הדחה בבלתו. וכן ראוי שהרבה נוהגין להקל ע"י משקל חריף אחד (שהוא רק הדחה), אבל לכאורה לכתחילה לפחות י"ש להחמיר בהרמ"א לעשות גם קיומו. (ט) ש"ע יו"ד ס' פט ס"ד. ע"ש בגלג' שכתב בטעם אלא ללאכול לחם אחד עם גבינה ובשר ח"ל' שדמא י"ש בו פירווי גבינה דבצקן בו אין שומן ומלחוחות הגבינה נשאר בו ר' עכ"ל. (י) וע"ש ורמ"א ס"ס, והוא חומרת הרמ"א. והוא מנחש שמא נדבק לפסח מנחש' בשר, אבל א"ח' אם נתחבס' היה מותר ללאכול גבינה עליו. כ"כ הגי"א ברא"ח בהקדמה' ל"ס. קנ"ג. וכן יכול להפך המספ' (פסח' סק"ה), ולכאורה ה"ה בכל חומר שיוכל להחיר ע"י נקוי ידיה, וכ"כ הגדה"ש ססק"ה' לגבי שלחן שיכול לנקות כראוי (משא"כ המספ' שגריך כיבוס ידיו, ראוי) שחומרה' הוא אף אם צינע' כל השעירים של גבינה, כל שלא נמקה אורח כראוי. אבל אם עדיין י"ש שיעירי, ירחק להסירם מידן שוירי הפת' וע' צידד"ז ח"צ ס' תשכ"א שהשמעושת הוא שאף ההשג"א אינו מנחש' את אינו מניח האוכל עמלם על גבי המספ' אלא בתוך כלים וע' פסח' סס"ה ודק"ה סק"ב.)